

2505 2den Deb. af Finantsloov. f. Finantsaaret fra 1ste April 1872 til 31te Marts 1873. 2506

alle Sider er enig om trænge til Hjælp, ville begynde med en Uddeling af nogle Præmier hist og her, dels til Jordens Dyrling med Spade, dels til Husflid, kvindeligt Hushold etc. Naar det ærede Medlem for Bornholm lod os vide med Hensyn til saadanne Præmiers Historie, at vi i flere Aar have uddelt Præmier til de bedre Stillede i Samfundet, har han vel deri Ret, og jeg skal endydeligere indrømme ham, at jeg, hvis han havde stillet Forslag om, at disse Præmier skulde falde bort, vilde have stemt derfor. Dette System er nemlig uheldigt af to Grunde, dels fordi det altid er uheldigt, at Regjeringen eller Statskassen blander sig ind i den Slags Sager, dels fordi Erfaringen godtgjør, at den Hensigt, som havees dermed, og som specielt det ærede Medlem for Bornholm ønsker, at man skal have dermed, nemlig den, at det bliver de mindre Formuende og deres Flid, som belønnes, aldrig opnaas. Det er en bekendt Sag, at de Præmier, som uddeles blandt Gaardmandsklassen og de bedre Stillede i Samfundet, netop falde paa de mest Formuende. Man behøver blot hver Gang, der har været afholdt en Landmandsforsamling, at henvende sig til de Forskjellige, som have fremstillet Dyr, for at høre, hvilken Misfornøielse der er. Seg vil vel indrømme, at en Del deraf er ubegrundet, men jeg har dog selv været Die- og Drenovdne til, at Misfornøielsen for en Del har været begrundet. Derfor skal man helst lade de vedkommende Foreninger passe sig selv uden at blande Staten ind deri; men yderligere at udstyffe Finantsloven i Husmandslodder, finder jeg fra Statens Side i høi Grad uheldigt, og jeg tror ikke, at vi ved rolig Overveielse ville gaa ind derpaa. Ikke mindre interessant var det Foredrag, vi hørte af det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 1ste Valgkreds. Han kom med den meget interessante Bemærkning, at denne Sag indeholdt et nok saa godt Valgprogram at møde med til næste Aar som adskillige af de andre, der vare indkomne i denne Sal. Det

ærede Medlem mener med andre Ord, at det Synderregister, som det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds har læst op for de bedre stillede Samfundsklasser, i Anledning af hvad de have gjort imod de mindre Formuende, skulde kunne affones ved de Summer, som her er foreslaaet, og jeg maa da tilstaa, at det er godt sluppet; men skulde denne Sag end yderligere kunne bruges som Valgprogram, hvormed Folk til næste Aar kunne nøies, og som specielt kunde bruges af det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 1ste Valgkreds, der ikke vil forsøge, hvad det ærede Medlem for Bornholm har foreslaaet, men som tværtimod vil formindste det, idet han ved sine Underændringer foreslaar at formindste alle Summerne, da vil det især være godt sluppet. Al dette skulde være saa tiltalende, at Vælgerne ikke alene vilde gjenvelge det ærede Medlem, men endog specielt takke ham for hans gode Sindelag og Lovgivningsvirksomhed, tror jeg imidlertid ikke, og jeg tror heller ikke, at det specielt skulde være bedre som Valgprogram end mange andre Forslag, der ere fremkomne her i Salen; jeg tænker hovedsagelig paa flere private Lovforslag, og deriblandt paa et Par om den kommunale Valgret. Om de her foreliggende Forslag skulde være et nok saa godt Valgprogram som f. Ex. Forslagene om den kommunale Valgret, der her ere fremkomne, gad jeg vel høre; det vilde være interessant at faae frem, ikke at tale om mange andre Forslag, som ogsaa have stor Betydning, saaledes den geistlige Lønningslov. Lad os faae den vedtagen af Folkethinget, som den her er forelagt, saa er jeg overbevist om, at der vil komme ikke saa ubetydelige Summer til Overstud; lad os faae dem og benytte dem paa hensigtsmæssig Maade til Fremhjælpning af den Klasse, om hvilken her er Tale; lad os fremhjælpe Almue-skolevæsenet paa Landet og i Byerne, hvilket er et Hovedpunkt at fæste Diet paa. Er der virkelig saa stor Trang, som skal afhjælpes, saa lad os afflaase Tolden paa de Produkter,